

Opracowano na podstawie: tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 867, 1115, z 2019 r. poz. 730.

U S T A W A

z dnia 22 listopada 2013 r.

o systemie powiadamiania ratunkowego

Art. 1. Ustawa określa zadania i zasady działania w ramach systemu powiadamiania ratunkowego, zasady jego finansowania oraz organy właściwe w sprawach powiadamiania ratunkowego.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) zgłoszeniu alarmowym – należy przez to rozumieć informację o wystąpieniu lub podejrzeniu wystąpienia nagłego zagrożenia życia lub zdrowia, w tym aktu przemocy, a także nagłego zagrożenia środowiska lub mienia oraz zagrożeń bezpieczeństwa i porządku publicznego, kierowaną do numerów obsługiwanych w ramach systemu powiadamiania ratunkowego, przez dostawcę publicznie dostępnych usług telefonicznych, z zewnętrznych systemów monitoringu albo z wykorzystaniem środków komunikacji, które umożliwiają niezwłoczne przekazanie tej informacji do centrum powiadamiania ratunkowego;
- 2) obsłudze zgłoszeń alarmowych – należy przez to rozumieć zespół czynności mających na celu odbiór zgłoszenia alarmowego, zakwalifikowanie tego zgłoszenia, przekazanie go z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego drogą elektroniczną, a w przypadku gdy zachodzi taka potrzeba – przekierowanie połączenia telefonicznego do Policji, Państwowej Straży Pożarnej, dysponentów zespołów ratownictwa medycznego lub innego podmiotu, którego numer jest obsługiwany w ramach systemu powiadamiania ratunkowego, a także monitorowanie statusu tego zgłoszenia;
- 3) zasobach ratowniczych – należy przez to rozumieć siły i środki, w tym ludzi, infrastrukturę, materiały i środki finansowe oraz bazy danych i systemy wymiany informacji, które mogą być zadysponowane w związku ze zgłoszeniem alarmowym;

- 4) systemie teleinformatycznym – należy przez to rozumieć zespół współpracujących ze sobą urządzeń informatycznych i oprogramowania zapewniający przetwarzanie, przechowywanie, a także wysyłanie i odbieranie danych przez sieci telekomunikacyjne za pomocą właściwego dla danego rodzaju sieci telekomunikacyjnego urządzenia końcowego w rozumieniu art. 2 pkt 43 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1907 i 2201 oraz z 2018 r. poz. 106, 138 i 650), wykorzystywany do wykonywania zadań centrum powiadamiania ratunkowego;
- 5) sieci teleinformatycznej na potrzeby obsługi numerów alarmowych – należy przez to rozumieć sieć teleinformatyczną łączącą centra powiadamiania ratunkowego, jednostki organizacyjne Policji, Państwowej Straży Pożarnej, dysponentów zespołów ratownictwa medycznego, służącą do wymiany danych dotyczących zgłoszenia alarmowego przez interfejs komunikacyjny systemów teleinformatycznych i umożliwiającą dostęp do danych przestrzennych, informacji dotyczących lokalizacji zakończenia sieci, z którego zostało wykonane połączenie na numer alarmowy, oraz danych dotyczących abonenta.

Art. 3. 1. Tworzy się system powiadamiania ratunkowego, zwany dalej „systemem”.

2. System składa się z centrów powiadamiania ratunkowego, zwanych dalej „centrami”, tworzących jednolity system do obsługi zgłoszeń alarmowych, kierowanych do numerów alarmowych 112, 997, 998 i 999, umożliwiający przekazanie zgłoszenia alarmowego w celu zaangażowania właściwych zasobów ratowniczych.

3. W ramach systemu mogą być obsługiwane numery 991, 992, 993, 994 i 987 oraz inne niż wymienione w ust. 2 numery alarmowe podmiotów, do których zadań należy ochrona życia, zdrowia, bezpieczeństwa i porządku publicznego, mienia lub środowiska.

4. System działa z zastosowaniem zasady wzajemnej zastępowalności centrów w razie miejscowej awarii systemu teleinformatycznego bądź jego przeciążenia.

5. System współpracuje z Policją, Państwową Strażą Pożarną i dysponentami zespołów ratownictwa medycznego, w celu podjęcia działań ratowniczych w

związku z otrzymanym zgłoszeniem alarmowym, przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego i sieci teleinformatycznej na potrzeby obsługi numerów alarmowych.

6. System współpracuje z innymi niż wymienione w ust. 5 podmiotami, których numery telefoniczne są obsługiwane w ramach systemu, w celu podjęcia działań ratowniczych w związku z otrzymanym zgłoszeniem alarmowym, przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego i sieci teleinformatycznej na potrzeby obsługi numerów alarmowych lub innej sieci teleinformatycznej.

7. Policja, Państwowa Straż Pożarna, dysponenci zespołów ratownictwa medycznego lub inne podmioty, których numery są obsługiwane w ramach systemu, dysponują własne zasoby ratownicze.

Art. 4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej:

- 1) planuje i organizuje system na terenie kraju oraz nadzoruje i koordynuje jego funkcjonowanie;
- 2) zapewnia upowszechnianie wiedzy o numerach alarmowych;
- 3) publikuje na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw administracji publicznej statystyki dotyczące funkcjonowania systemu.

Art. 5. 1. Podmioty, których numery telefoniczne mogą być obsługiwane w ramach systemu na podstawie art. 3 ust. 3, uzgadniają z dostawcami publicznie dostępnych usług telefonicznych warunki techniczne obsługi użytkowanego numeru telefonicznego oraz własnego stanowiska kierowania, które umożliwią współpracę z systemem.

2. Po uzgodnieniu podmioty, o których mowa w ust. 1, składają wnioski do administratora systemu teleinformatycznego o włączenie swojego numeru telefonicznego do systemu.

3. Wniosek o włączenie numeru telefonicznego do systemu zawiera:

- 1) liczbę dyspozytorni oraz ich lokalizację;
- 2) liczbę dyspozytorów;
- 3) określenie trybu współpracy z systemem i narzędzi wykorzystywanych w ramach tej współpracy;
- 4) określenie szacunkowej liczby zgłoszeń w skali roku;

- 5) charakterystykę rodzaju zgłoszeń alarmowych;
- 6) charakterystykę systemu teleinformatycznego wnioskodawcy;
- 7) wynik uzgodnień z dostawcą publicznie dostępnych usług telefonicznych;
- 8) wskazanie oczekiwanego terminu włączenia numeru;
- 9) dane kontaktowe osób odpowiedzialnych za współpracę.

4. W przypadku rezygnacji z obsługi swojego numeru telefonicznego w ramach systemu, podmioty, o których mowa w ust. 1, składają wnioski do administratora systemu teleinformatycznego o jego wyłączenie z systemu, wskazując termin tego wyłączenia.

5. Podmioty, o których mowa w ust. 1, pokrywają koszty:

- 1) włączenia swojego numeru telefonicznego do systemu i jego wyłączenia z tego systemu, w tym:
 - a) budowy interfejsu komunikacyjnego, umożliwiającego współpracę własnego systemu teleinformatycznego z systemem teleinformatycznym,
 - b) rozbudowy systemu teleinformatycznego proporcjonalnie do wzrostu liczby zgłoszeń alarmowych kierowanych do numeru podmiotu;
- 2) utrzymania systemu i obsługi swojego numeru telefonicznego, proporcjonalnie do liczby zgłoszeń kierowanych do tego numeru, w tym:
 - a) zatrudnienia operatorów numerów alarmowych oraz obsługi technicznej,
 - b) utrzymania systemu teleinformatycznego,
 - c) połączenia centrów z publiczną siecią telekomunikacyjną.

6. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb włączania numerów telefonicznych do systemu i wyłączenia tych numerów z systemu,
- 2) sposób rozliczania kosztów utrzymania systemu i obsługi danego numeru telefonicznego,
- 3) warunki techniczne obsługi numerów telefonicznych w systemie,
- 4) tryb i warunki współpracy oraz warunki wymiany informacji między centrami i podmiotami, których numery telefoniczne mogą być obsługiwane w ramach systemu na podstawie art. 3 ust. 3, w tym zakres wymienianych informacji,
- 5) wzory wniosków, o których mowa w ust. 2 i 4

– kierując się potrzebą zapewnienia jednolitego sposobu obsługi numerów telefonicznych w ramach systemu.

Art. 6. 1. Centrum tworzy wojewoda.

2. Wojewoda określa lokalizację i szczegółową organizację centrum z uwzględnieniem kwestii finansowych, społecznych i terytorialnych w celu zapewnienia skuteczności działania systemu.

3. Wojewoda, mając na uwadze zapewnienie sprawności działania systemu, może podjąć decyzję o utworzeniu oddziałów centrum.

Art. 7. 1. Centrum znajduje się w strukturze urzędu wojewódzkiego, z wyłączeniem centrum utworzonego na podstawie ust. 2.

2. Wojewoda może, w drodze porozumienia, powierzyć organizowanie i prowadzenie centrum staroście lub prezydentowi miasta na prawach powiatu, służbie, inspekcji lub straży wchodzącej w skład zespolonej administracji wojewódzkiej. Porozumienie określa prawa i obowiązki stron oraz zasady organizowania, prowadzenia, utrzymania centrum, a także zasady zatrudniania pracowników centrum.

Art. 8. 1. Do zadań centrum należy:

- 1) obsługa zgłoszeń alarmowych, z wyłączeniem systemów sygnalizacji pożarowej, o których mowa w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 620), w tym:
 - a) odbiór zgłoszenia alarmowego,
 - b) powiązanie zgłoszenia alarmowego z danymi teleadresowymi miejsca zgłoszenia oraz jego pozycją geograficzną,
 - c) wybór odpowiedniej grupy podmiotów, do której zostaną skierowane zgromadzone dane o zgłoszeniu alarmowym,
 - d) przekazanie, gdy zachodzi taka potrzeba, zgromadzonych danych drogą elektroniczną z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, a w uzasadnionych przypadkach wraz z przekierowaniem połączenia telefonicznego, zgodnie z kwalifikacją zgłoszenia, do Policji, Państwowej Straży Pożarnej, dysponentów zespołów ratownictwa medycznego lub do podmiotów, których numery telefoniczne są obsługiwane w ramach systemu,

- e) wymiana danych o zgłoszeniach alarmowych przetwarzanych w systemie teleinformatycznym, zgodnie z zakresem określonym na podstawie art. 5 ust. 6 pkt 4 oraz art. 13 ust. 3 pkt 3, z Policją, Państwową Strażą Pożarną, dysponentami zespołów ratownictwa medycznego lub innymi podmiotami, których numery telefoniczne są obsługiwane w ramach systemu;
- 2) wprowadzanie do systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 10, i ewidencjonowanie w tym systemie danych dotyczących treści zgłoszeń alarmowych, w tym nagrań rozmów telefonicznych obejmujących całość zgłoszenia alarmowego, danych osób zgłaszających i innych osób wskazanych w trakcie przyjmowania zgłoszenia, pozycji geograficznych, informacji o miejscu zdarzenia i jego rodzaju oraz skróconego opisu zdarzenia;
- 3) wykonywanie analiz związanych z funkcjonowaniem systemu na obszarze obsługiwany przez centrum oraz tworzenie statystyk w zakresie liczby, rodzaju oraz czasów realizacji zgłoszeń alarmowych;
- 4) współpraca oraz wymiana informacji z centrami zarządzania kryzysowego, w rozumieniu ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 209 i 1566);
- 5) wymiana informacji i danych, z wyłączeniem danych osobowych, na potrzeby analiz z Policją, Państwową Strażą Pożarną, dysponentami zespołów ratownictwa medycznego oraz podmiotami, których numery telefoniczne są obsługiwane w ramach systemu.

2. W przypadku braku możliwości przekazania zgłoszenia alarmowego w ramach systemu i gdy jest to uzasadnione charakterem tego zgłoszenia, centrum podejmuje działania mające na celu przekazanie informacji o tym zgłoszeniu do podmiotów, do których zadań należy ochrona życia, zdrowia, bezpieczeństwa i porządku publicznego, mienia lub środowiska, których numery telefoniczne nie są obsługiwane w ramach systemu.

Art. 9. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) organizację centrów oraz kryteria tworzenia oddziałów centrum, o których mowa w art. 6 ust. 3,

- 2) sposób funkcjonowania centrów oraz realizacji zadań przez centra,
- 3) ogólne procedury obsługi zgłoszeń alarmowych oraz sposób opracowywania i aktualizacji szczegółowych procedur,
- 4) ogólne procedury obsługi zgłoszeń alarmowych w przypadku, o którym mowa w art. 8 ust. 2, oraz sposób opracowywania i aktualizacji szczegółowych procedur,
- 5) maksymalną liczbę operatorów numerów alarmowych i sposób jej podziału na poszczególne centra

– uwzględniając konieczność zapewnienia sprawnej obsługi zgłoszeń alarmowych.

Art. 10. 1. Wykonywanie zadań centrum jest wspomagane przez system teleinformatyczny.

2. Dane, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2, są przechowywane w systemie teleinformatycznym przez 3 lata.

3. Utrzymanie i rozwój systemu teleinformatycznego zapewnia minister właściwy do spraw administracji publicznej.

4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej może powierzyć, w drodze porozumienia, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykonywanie czynności w zakresie zapewnienia utrzymania powierzchni serwerowej. W takim przypadku realizacja zadania jest finansowana z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

5. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, wojewoda lub podmiot, o którym mowa w art. 7 ust. 2, są współadministratorami danych przetwarzanych w systemie teleinformatycznym uzyskanych w związku z obsługą zgłoszeń alarmowych.

6. Dane osobowe przetwarzane w systemie teleinformatycznym podlegają zabezpieczeniom zapobiegającym nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu polegającym co najmniej na:

- 1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez współadministradora danych;
- 2) pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w poufności.

7. Minister właściwy do spraw administracji publicznej:

- 1) wydaje upoważnienia do przetwarzania danych osobowych w systemie teleinformatycznym dla pracowników urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw administracji publicznej, realizujących zadania z zakresu systemu powiadamiania ratunkowego;
- 2) określa zakres przetwarzania danych.

8. Wojewoda lub podmiot, o którym mowa w art. 7 ust. 2:

- 1) wydają upoważnienia do przetwarzania danych osobowych w systemie teleinformatycznym dla podległych pracowników, realizujących zadania z zakresu powiadamiania ratunkowego;
- 2) określają zakres przetwarzania danych.

9. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, wojewoda lub podmiot, o którym mowa w art. 7 ust. 2:

- 1) zapewniają ochronę przed nieuprawnionym dostępem do systemu teleinformatycznego;
- 2) zapewniają integralność danych w systemie teleinformatycznym;
- 3) zapewniają dostępność systemu teleinformatycznego dla podmiotów przetwarzających dane w tym systemie;
- 4) przeciwdziałają uszkodzeniom systemu teleinformatycznego;
- 5) określają zasady bezpieczeństwa przetwarzanych danych, w tym danych osobowych;
- 6) określają zasady zgłaszania naruszenia ochrony danych osobowych;
- 7) zapewniają rozliczalność działań dokonywanych na danych w systemie teleinformatycznym;
- 8) zapewniają poprawność danych przetwarzanych w systemie teleinformatycznym.

10. Minister właściwy do spraw administracji publicznej zapewnia:

- 1) zachowanie ciągłości funkcjonowania systemu teleinformatycznego;
- 2) rozwiązania techniczne przeznaczone do szkolenia operatorów numerów alarmowych.

11. Minister właściwy do spraw administracji publicznej usuwa dane dotyczące treści zgłoszeń alarmowych przetwarzane w systemie teleinformatycznym po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2.

12. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, wojewoda lub podmiot, o którym mowa w art. 7 ust. 2, przetwarza dane w systemie teleinformatycznym uzyskane w związku z wykonywaniem zadań centrum, o których mowa w art. 8, w tym dane, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.¹⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679”, podane przez zgłaszającego.

13. W związku z przetwarzaniem danych osobowych w systemie teleinformatycznym wykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia 2016/679, następuje przez udostępnienie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wojewody lub podmiotu, o którym mowa w art. 7 ust. 2, na ich stronach internetowych oraz w widocznym miejscu w ich siedzibie.

14. Wojewoda lub podmiot, o którym mowa w art. 7 ust. 2, udostępnia dane przetwarzane w systemie teleinformatycznym, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2, na wniosek sądu, prokuratury lub Policji.

15. Osoba występująca z żądaniem na podstawie art. 15 rozporządzenia 2016/679 jest obowiązana do podania informacji o okolicznościach zdarzenia, którego to żądanie dotyczy, w tym daty i miejsca zdarzenia oraz numeru telefonu, z którego zostało wykonane połączenie dotyczące powiadomienia o zdarzeniu.

Art. 10a. (uchylony)

Art. 11. (uchylony)

Art. 12. Policja, Państwowa Straż Pożarna i dysponenci zespołów ratownictwa medycznego zapewniają warunki techniczne i organizacyjne umożliwiające przyjęcie zgłoszeń alarmowych kierowanych z centrum za

¹⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2.

pośrednictwem systemu teleinformatycznego w celu podjęcia działań ratowniczych w związku z otrzymanym zgłoszeniem alarmowym.

Art. 13. 1. System teleinformatyczny łączy się i wymienia dane z systemami teleinformatycznymi Policji, Państwowej Straży Pożarnej oraz dysponentów zespołów ratownictwa medycznego przez sieć teleinformatyczną na potrzeby obsługi numerów alarmowych.

2. Połączenie i wymiana danych między systemami, o których mowa w ust. 1, są realizowane przez interfejs komunikacyjny, który zapewnia wzajemne przekazywanie:

- 1) zgromadzonych danych dotyczących treści zgłoszenia alarmowego, w tym danych osoby zgłaszającej i innych osób, których dotyczy zgłoszenie, oraz nagrań rozmów telefonicznych;
- 2) połączeń telefonicznych związanych z obsługą zgłoszeń alarmowych;
- 3) informacji o statusach zgłoszeń alarmowych, w tym potwierdzenie:
 - a) przyjęcia zgłoszenia alarmowego przez systemy teleinformatyczne Policji, Państwowej Straży Pożarnej oraz dysponentów zespołów ratownictwa medycznego,
 - b) przyjęcia zgłoszenia alarmowego przez dyspozytora,
 - c) zadysponowania zasobów ratowniczych,
 - d) zakończenia działań ratowniczych.

3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagania funkcjonalne dla systemu teleinformatycznego,
- 2) wymagania funkcjonalne dla interfejsu komunikacyjnego,
- 3) zakres informacji przekazywanych za pośrednictwem interfejsu komunikacyjnego,
- 4) warunki współpracy systemu z Policją, Państwową Strażą Pożarną oraz dysponentami zespołów ratownictwa medycznego

– mając na uwadze potrzebę sprawnego przekazania zgłoszenia alarmowego między systemem i Policją, Państwową Strażą Pożarną oraz dysponentami zespołów ratownictwa medycznego.

Art. 14. 1. Centrum uzyskuje nieodpłatnie, za pośrednictwem centralnego punktu systemu powiadamiania ratunkowego, o którym mowa w art. 78 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne, informacje dotyczące lokalizacji zakończenia sieci, z którego zostało wykonane połączenie do numeru alarmowego 112 albo innego numeru alarmowego, oraz dane dotyczące abonenta, o których mowa w art. 78 ust. 2 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne.

2. Centrum uzyskuje nieodpłatnie dostęp do danych przestrzennych i związanych z nimi usług, udostępnianych za pośrednictwem systemu, o którym mowa w art. 40 ust. 3e ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2017 r. poz. 2101 oraz z 2018 r. poz. 650).

Art. 15. 1. Centra są połączone z publiczną siecią telekomunikacyjną w rozumieniu art. 2 pkt 29 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne.

2. Minister właściwy do spraw administracji publicznej wybiera przedsiębiorcę telekomunikacyjnego, który zapewnia połączenie centrów z publiczną siecią telekomunikacyjną, w tym w szczególności:

- 1) funkcjonowanie tego połączenia w sytuacji awarii;
- 2) usunięcie awarii;
- 3) monitorowanie funkcjonowania połączenia.

3. Umowa zawierana między ministrem właściwym do spraw administracji publicznej i przedsiębiorcą telekomunikacyjnym w przypadku, o którym mowa w ust. 2, określa warunki techniczne połączenia, o którym mowa w ust. 1, w tym w szczególności czas usunięcia awarii tego połączenia.

Art. 16. 1. Do obsługi zgłoszeń alarmowych są zatrudniani operatorzy numerów alarmowych w liczbie zapewniającej sprawną obsługę tych zgłoszeń.

2. Operatorem numerów alarmowych może być osoba, która:

- 1) posiada co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe;
- 2) posługuje się co najmniej jednym językiem obcym w stopniu komunikatywnym;
- 3) ukończyła szkolenie operatorów numerów alarmowych, zdała egzamin z części teoretycznej i z części praktycznej;
- 4) posiada ważny certyfikat operatora numerów alarmowych.

3. W przypadku gdy osoba przystępująca do egzaminu, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, nie uzyska wyniku pozytywnego z całości lub z części egzaminu albo nie przystąpi do niego w całości lub do jego części z powodu choroby potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim lub wskutek działania siły wyższej, może przystąpić ponownie tylko raz do egzaminu lub jego części w najbliższym wyznaczonym terminie bez odbycia powtórnego szkolenia. Ponowny egzamin nie może być przeprowadzony wcześniej niż przed upływem dwóch tygodni od dnia pierwszego egzaminu.

4. Certyfikat operatora numerów alarmowych jest ważny przez 3 lata.

Art. 17. 1. Przed upływem okresu ważności certyfikatu, o którym mowa w art. 16 ust. 4, operator numerów alarmowych w celu potwierdzenia posiadania kwalifikacji do wykonywania pracy na stanowisku operatora numerów alarmowych przystępuje do egzaminu, o którym mowa w art. 16 ust. 2 pkt 3, poprzedzonego szkoleniem realizowanym w ramach doskonalenia zawodowego.

2. W przypadku niewykonywania pracy na stanowisku operatora numerów alarmowych przez 3 lata ponowne podjęcie pracy na tym stanowisku jest poprzedzone szkoleniem operatorów numerów alarmowych oraz zdaniem egzaminu.

3. Do operatora numeru alarmowego, który nie uzyska pozytywnego wyniku z całości lub z części egzaminu albo nie przystąpi do niego w całości lub w części z powodu choroby, potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim, lub wskutek działania siły wyższej, stosuje się art. 16 ust. 3.

Art. 18. 1. W celu zapewnienia jednolitych standardów obsługi zgłoszeń alarmowych minister właściwy do spraw administracji publicznej powierza przeprowadzenie szkolenia i egzaminowania operatorów numerów alarmowych, w tym szkolenia i egzaminowania w ramach doskonalenia zawodowego, o którym mowa w art. 17 ust. 1, wojewodzie lub wybiera inny podmiot zapewniający szkolenie i egzaminowanie operatorów numerów alarmowych.

2. Podmiot szkolący operatorów numerów alarmowych, o którym mowa w ust. 1, opracowuje szczegółowy program szkolenia operatorów numerów alarmowych oraz szczegółowy program szkolenia potwierdzającego posiadanie kwalifikacji do wykonywania pracy na stanowisku operatora numerów alarmowych

na podstawie ramowego programu szkolenia operatorów numerów alarmowych oraz ramowego programu szkolenia potwierdzającego posiadanie kwalifikacji do wykonywania pracy na stanowisku operatora numerów alarmowych. Szczegółowe programy szkolenia zatwierdza minister właściwy do spraw administracji publicznej.

3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) organizację i sposób przeprowadzania szkolenia operatorów numerów alarmowych,
- 2) ramowy program szkolenia operatorów numerów alarmowych oraz ramowy program szkolenia potwierdzającego posiadanie kwalifikacji do wykonywania pracy na stanowisku operatora numerów alarmowych,
- 3) tryb opracowywania szczegółowych programów szkoleń i ich zatwierdzania,
- 4) rodzaje zajęć dydaktycznych oraz ich wymiar czasowy,
- 5) kwalifikacje wykładowców i instruktorów,
- 6) wymagania dotyczące bazy dydaktycznej,
- 7) szczegółowe warunki, formę i tryb przeprowadzania egzaminu, o którym mowa w art. 16 ust. 2 pkt 3,
- 8) wzór certyfikatu operatora numerów alarmowych

– uwzględniając konieczność zapewnienia jednakowego poziomu wiedzy i umiejętności zdobytych przez operatorów numerów alarmowych podczas szkolenia.

Art. 19. 1. Z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw administracji publicznej, są finansowane:

- 1) utrzymanie, rozbudowa i modyfikacje systemu teleinformatycznego i centralnego punktu systemu powiadamiania ratunkowego, o którym mowa w art. 78 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne;
- 2) połączenia centrów z publiczną siecią telekomunikacyjną;
- 3) szkolenia operatorów numerów alarmowych;
- 4) upowszechnianie wiedzy o numerach alarmowych.

2. Z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, w zakresie obowiązków wynikających z niniejszej ustawy, są finansowane:

- 1) utrzymanie, rozbudowa i modyfikacje sieci teleinformatycznej na potrzeby obsługi numerów alarmowych;
- 2) podłączenie do sieci teleinformatycznej na potrzeby obsługi numerów alarmowych Policji, Państwowej Straży Pożarnej, dysponentów zespołów ratownictwa medycznego oraz podmiotów udostępniających informacje, dane lub usługi, o których mowa w art. 14;
- 3) podłączenie urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zdrowia do sieci teleinformatycznej na potrzeby obsługi numerów alarmowych oraz utrzymanie łącza z tą siecią.

3. Z budżetu państwa, z części, których dysponentami są właściwi wojewodowie, są finansowane: budowa, rozbudowa, utrzymanie i funkcjonowanie centrów, w tym obsługa zgłoszeń alarmowych.

Art. 20. 1. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych zapewnia:

- 1) swoim użytkownikom końcowym, w tym korzystającym z aparatów publicznych, bezpłatne połączenia z numerami alarmowymi;
- 2) kierowanie:
 - a) połączeń telefonicznych do numerów alarmowych 112, 997, 998 i 999 do właściwego terytorialnie centrum powiadamiania ratunkowego oraz połączeń telefonicznych do innych numerów alarmowych do właściwych terytorialnie jednostek służb ustawowo powołanych do niesienia pomocy,
 - b) krótkich wiadomości tekstowych (sms) do numeru alarmowego 112 do właściwego terytorialnie centrum powiadamiania ratunkowego.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 lit. b nie stosuje się do usług świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej oraz usług świadczonych w roamingu międzynarodowym.

3. Przepis ust. 1 pkt 2 lit. b stosuje się, o ile użytkownik końcowy na podstawie warunków obowiązującej umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych jest uprawniony do korzystania z usług w zakresie wysyłania krótkich wiadomości tekstowych (sms).

Art. 21. 1. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych, który nie wykonuje obowiązku zapewnienia bezpłatnych połączeń z numerami alarmowymi, o którym mowa w art. 20, podlega karze pieniężnej.

2. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 1, może zostać nałożona także w przypadku, gdy dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych zaprzestał naruszania prawa lub naprawił wyrządzoną szkodę, jeżeli Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej uzna, że przemawiają za tym czas trwania, zakres lub skutki naruszenia.

3. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, nakłada Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, w drodze decyzji, w wysokości do 3% przychodu ukaranego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, będącego dostawcą publicznie dostępnych usług telefonicznych, osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym. Decyzji o nałożeniu kary pieniężnej nie nadaje się rygoru natychmiastowej wykonalności.

4. Niezależnie od kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej może nałożyć, w drodze decyzji, na kierującego przedsiębiorstwem telekomunikacyjnym, będącego dostawcą publicznie dostępnych usług telefonicznych, w szczególności osobę pełniącą funkcję kierowniczą lub wchodzącą w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego lub związku takich przedsiębiorców, karę pieniężną w wysokości do 300% jego miesięcznego wynagrodzenia, naliczanego jak dla celów ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy. Decyzji o nałożeniu kary pieniężnej nie nadaje się rygoru natychmiastowej wykonalności.

5. Ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej uwzględnia zakres naruszenia oraz możliwości finansowe podmiotu, a w przypadku kary pieniężnej nakładanej na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego, będącego dostawcą publicznie dostępnych usług telefonicznych, także dotychczasową działalność tego przedsiębiorcy.

6. Przedsiębiorca telekomunikacyjny, będący dostawcą publicznie dostępnych usług telefonicznych, dostarcza Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej, na każde jego żądanie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania żądania, dane niezbędne do określenia podstawy wymiaru kary pieniężnej. W przypadku niedostarczenia danych lub gdy dostarczone dane uniemożliwiają

ustalenie podstawy wymiaru kary pieniężnej, Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej może ustalić podstawę wymiaru tej kary w sposób szacunkowy, nie mniejszą jednak niż kwota 500 000 zł.

7. Jeżeli okres działania przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, będącego dostawcą publicznie dostępnych usług telefonicznych, jest krótszy niż rok kalendarzowy, za podstawę wymiaru kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, przyjmuje się kwotę 500 000 zł.

8. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej wydaje decyzję o wymierzeniu kary pieniężnej w terminie 2 lat od dnia stwierdzenia naruszenia obowiązku, o którym mowa w art. 20 ust. 1.

9. Karę pieniężną uiszcza się w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stała się ostateczna.

10. Obowiązek zapłaty kary pieniężnej ulega przedawnieniu po upływie 5 lat od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej stała się ostateczna.

11. Od decyzji w sprawie nałożenia kary pieniężnej przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

12. Postępowanie w sprawie odwołania toczy się według przepisów Tytułu VII Działu IVd Postępowania w sprawach z zakresu regulacji telekomunikacji i poczty Kodeksu postępowania cywilnego.

13. Kara pieniężna podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym.

14. Kara pieniężna stanowi dochód budżetu państwa.

Art. 22–28. (pominięte)²⁾

Art. 29. 1. Po rozpoczęciu działania centrum powiadamiania ratunkowego lub rozszerzeniu zasięgu terytorialnego obszaru obsługi centrum powiadamiania ratunkowego dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych rozpoczyna realizację obowiązku, o którym mowa w art. 20 ustawy, w zakresie:

- 1) krótkich wiadomości tekstowych (sms), o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy – w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia przez ministra

²⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 kwietnia 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o systemie powiadamiania ratunkowego (Dz. U. poz. 867).

właściwego do spraw administracji publicznej informacji o gotowości centrów powiadamiania ratunkowego do odbioru krótkich wiadomości tekstowych (sms) w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw administracji publicznej;

- 2) połączeń do numeru alarmowego 112 do właściwego terytorialnie centrum powiadamiania ratunkowego – w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej informacji o uruchomieniu centrum powiadamiania ratunkowego albo o rozszerzeniu terytorialnego obszaru obsługi centrum powiadamiania ratunkowego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw administracji publicznej;
- 3) połączeń do numerów alarmowych 997, 998 i 999 do właściwego terytorialnie centrum powiadamiania ratunkowego – w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej informacji o gotowości centrów powiadamiania ratunkowego do obsługi zgłoszeń alarmowych kierowanych do tych numerów w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, jest poprzedzone uzyskaniem pozytywnej opinii w zakresie gotowości do obsługi w centrum powiadamiania ratunkowego numerów alarmowych:

- 1) 997 – wydanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych;
- 2) 998 – wydanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych;
- 3) 999 – wydanej przez ministra właściwego do spraw zdrowia.

3. Do czasu zapewnienia kierowania połączeń do numerów alarmowych 997, 998 i 999 do właściwego terytorialnie centrum powiadamiania ratunkowego, dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych kieruje te połączenia do właściwych terytorialnie jednostek Policji, Państwowej Straży Pożarnej oraz dysponentów zespołów ratownictwa medycznego.

4. Do czasu zapewnienia kierowania połączeń do numerów alarmowych 997, 998 i 999 do właściwego terytorialnie centrum powiadamiania ratunkowego, właściwe terytorialnie jednostki Policji, Państwowej Straży Pożarnej oraz dysponenci zespołów ratownictwa medycznego odbierają zgłoszenia alarmowe kierowane do tych numerów.

Art. 30. 1. Operatorzy numerów alarmowych, o których mowa w art. 14a ust. 5 ustawy zmienianej w art. 24, stają się, z dniem wejścia w życie ustawy, operatorami numerów alarmowych w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Operatorzy numerów alarmowych, o których mowa w art. 14a ust. 5 ustawy zmienianej w art. 24, w terminie 3 lat od dnia zdania egzaminu z zakresu wiedzy i umiejętności praktycznych objętych programem szkolenia operatorów numerów alarmowych, który był przeprowadzony na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 14e ustawy zmienianej w art. 24, są obowiązani uzyskać certyfikat operatora numerów alarmowych na zasadach określonych w art. 17 ust. 1 i 3.

Art. 31. 1. Wojewódzkie centrum powiadamiania ratunkowego i centrum powiadamiania ratunkowego, działające na podstawie art. 14c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 24, stają się, z dniem wejścia w życie ustawy, centrum powiadamiania ratunkowego w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Centrum powiadamiania ratunkowego utworzone na podstawie porozumienia, o którym mowa w art. 14c ust. 3 ustawy zmienianej w art. 24, staje się, z dniem wejścia w życie ustawy, centrum powiadamiania ratunkowego w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 32. 1. Do osiągnięcia przez interfejs komunikacyjny funkcjonalności, o których mowa w art. 13 ust. 2, umożliwiających łączenie i wymianę danych między systemem teleinformatycznym systemu powiadamiania ratunkowego i Systemem Wspomagania Dowodzenia Policji oraz Systemem Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej, przekazywanie zgłoszeń alarmowych z centrum powiadamiania ratunkowego do Policji i Państwowej Straży Pożarnej następuje w drodze połączeń telefonicznych.

2. Do osiągnięcia przez interfejs komunikacyjny funkcjonalności, o których mowa w art. 13 ust. 2, umożliwiających łączenie i wymianę danych między systemem teleinformatycznym systemu powiadamiania ratunkowego i Systemem

Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego, przekazywanie zgłoszeń alarmowych z centrum powiadamiania ratunkowego do dysponentów zespołów ratownictwa medycznego następuje w drodze połączeń telefonicznych.

3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw administracji publicznej informację o osiągnięciu przez interfejs komunikacyjny funkcjonalności, o których mowa w art. 13 ust. 2, w odniesieniu do Systemu Wspomagania Dowodzenia Policji i Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej.

4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw administracji publicznej informację o osiągnięciu przez interfejs komunikacyjny funkcjonalności, o których mowa w art. 13 ust. 2, w odniesieniu do Systemu Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego.

5. Przekazywanie zgłoszeń z centrum powiadamiania ratunkowego do Policji i Państwowej Straży Pożarnej drogą elektroniczną za pomocą interfejsu komunikacyjnego następuje po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia, o którym mowa w ust. 3.

6. Przekazywanie zgłoszeń z centrum powiadamiania ratunkowego do dysponentów zespołów ratownictwa medycznego drogą elektroniczną za pomocą interfejsu komunikacyjnego następuje po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia, o którym mowa w ust. 4.

Art. 33. 1. Minister właściwy do spraw administracji publicznej może powierzyć, na wniosek wojewody, w drodze porozumienia, do dnia 30 czerwca 2014 r., innym podmiotom niebędącym centrami powiadamiania ratunkowego, w szczególności jednostkom organizacyjnym Policji lub Państwowej Straży Pożarnej, obsługę numeru alarmowego 112 na terenie nieobsługiwany przez centrum powiadamiania ratunkowego, innym niż miasto wojewódzkie.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych zapewnia kierowanie połączeń do numeru alarmowego 112, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy, do podmiotów, którym minister właściwy do spraw administracji publicznej, zgodnie z ust. 1, powierzył wykonywanie zadań centrum powiadamiania ratunkowego.

Art. 34. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) art. 78 ust. 7 i 7a ustawy zmienianej w art. 26 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 78 ust. 7 i 7a ustawy zmienianej w art. 26 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
- 2) art. 185 ust. 12 ustawy zmienianej w art. 26 zachowują moc – jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 21 ust. 17 ustawy zmienianej w art. 27 zachowują moc, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 35. 1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa, w częściach ministra właściwego do spraw administracji publicznej, ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz wojewodów w zakresie systemu powiadamiania ratunkowego, będących skutkiem finansowym ustawy, wynosi 691 564 659 zł, z tego:

- 1) w 2014 r. – 26 000 000 zł;
- 2) w 2015 r. – 63 643 706 zł;
- 3) w 2016 r. – 75 052 587 zł;
- 4) w 2017 r. – 77 702 565 zł;
- 5) w 2018 r. – 77 719 413 zł;
- 6) w 2019 r. – 88 039 262 zł;
- 7) w 2020 r. – 68 188 873 zł;
- 8) w 2021 r. – 69 943 006 zł;
- 9) w 2022 r. – 71 739 240 zł;
- 10) w 2023 r. – 73 536 007 zł.

2. Minister właściwy do spraw administracji publicznej monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, i przynajmniej cztery razy do roku dokonuje, według stanu na koniec każdego kwartału, oceny

wykorzystania limitu wydatków na dany rok. Wdrożenia mechanizmów korygujących, o których mowa w ust. 3, dokonuje minister właściwy do spraw administracji publicznej.

3. Ustala się następujące mechanizmy korygujące w zakresie systemu powiadamiania ratunkowego, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy:

- 1) ograniczenie lub wstrzymanie wydatków na upowszechnianie wiedzy o numerach alarmowych;
- 2) ograniczenie wydatków związanych z utrzymaniem obiektów centrów;
- 3) ograniczenie wydatków związanych z utrzymaniem systemu teleinformatycznego, w szczególności ograniczenie wydatków na rozwój nowych usług tego systemu.

4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, co najmniej jeden z mechanizmów korygujących, o których mowa w ust. 3, w przypadku gdy:

- 1) nastąpi zagrożenie przekroczenia bądź przekroczenie limitu wydatków budżetowych przewidzianych na jeden rok,
- 2) w okresie od początku roku kalendarzowego do końca okresu objętego ostatnim monitoringiem wydatków część limitu rocznego przypadającego proporcjonalnie na ten okres została przekroczona co najmniej o 10%

– mając na względzie zapewnienie ciągłości funkcjonowania systemu powiadamiania ratunkowego.

5. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa, w częściach ministra właściwego do spraw wewnętrznych w zakresie dotyczącym współpracy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, dysponentów zespołów ratownictwa medycznego i ministra właściwego do spraw zdrowia z systemem powiadamiania ratunkowego oraz wojewodów w zakresie dotyczącym współpracy Państwowej Straży Pożarnej z systemem powiadamiania ratunkowego, będących skutkiem finansowym ustawy, wynosi 342 173 239 zł, z tego:

- 1) w 2014 r. – 0 zł;
- 2) w 2015 r. – 32 542 600 zł;
- 3) w 2016 r. – 33 532 600 zł;
- 4) w 2017 r. – 38 871 000 zł;
- 5) w 2018 r. – 49 203 900 zł;

- 6) w 2019 r. – 44 644 231 zł;
- 7) w 2020 r. – 34 893 900 zł;
- 8) w 2021 r. – 35 251 300 zł;
- 9) w 2022 r. – 36 437 254 zł;
- 10) w 2023 r. – 36 796 454 zł.

6. W przypadku zagrożenia przekroczenia lub przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków, o którym mowa w ust. 5, zostaną zastosowane mechanizmy korygujące polegające na:

- 1) ograniczeniu wydatków związanych z funkcjonowaniem Systemu Wspomagania Dowodzenia Policji oraz Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej, o których mowa odpowiednio w art. 20e ustawy zmienianej w art. 23 i art. 14g ustawy zmienianej w art. 24, w szczególności ograniczeniu wydatków na rozwój nowych usług tych systemów w zakresie dotyczącym współpracy z systemem powiadamiania ratunkowego;
- 2) ograniczeniu wydatków związanych z modernizacją i wdrażaniem nowych usług w sieci teleinformatycznej w zakresie dotyczącym współpracy z systemem powiadamiania ratunkowego.

7. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitu wydatków, o których mowa w ust. 5, oraz odpowiedzialnym za wdrożenie mechanizmów korygujących, o których mowa w ust. 6, jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 36. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r., z wyjątkiem art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. b, art. 27 pkt 1, 3 i pkt 4 lit. b oraz art. 29 ust. 1 pkt 1, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.